Liikenne- ja viestintävaliokunta

Lausuntopyyntö 27.4.2016

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Viestintävirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä HE 67/2016 vp eduskunnalle laiksi tietoyhteiskuntakaaren ja eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta.

Viestintävirasto lausuu hallituksen esityksestä seuraavaa:

Radiolaitedirektiivin kansallinen voimaansaattaminen

Osa radiolaitedirektiivin säännöksistä on tarkoitus saattaa kansallisesti voimaan eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (278/2016) muutoksella. Laki on vahvistettu 22.4.2016. Radiolaitesektorilla toimivat arviointilaitokset oli alun perinkin tarkoitus sisällyttää tähän horisontaaliseen lakiin ja ne olivat mukana lausuntokierroksella olleessa hallituksen esityksessä. Radiolaitedirektiivin myöhemmän täytäntöönpanoajankohdan vuoksi ne kuitenkin jätettiin pois hallituksen esityksestä HE 21/2016 vp. EU:n puitelainsäädäntöön perustuvat säännökset arviointilaitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyistä ovat sisällöltään yhdenmukaiset muiden tuotesektoreiden vastaavien säännösten kanssa. Radiolaitteiden arviointilaitoksia koskevien menettelyjen sisällyttäminen tähän kansalliseen horisontaaliseen lakiin on siksi perusteltua.

Hallituksen esityksellä saatettaisiin voimaan radiolaitedirektiivin säännökset, joiden tavoitteena on parantaa sisämarkkinoilla liikkuvien kuluttajien käyttöön tarkoitettujen tavaroiden turvallisuutta ja tehostaa markkinavalvontaa.

Viestintävirasto kannattaa ehdotettuja säännöksiä seuraavin tarkennuksin:

Ehdotetun 251 §:n 1 momentin 2 kohdan tulisi kuulua "olennaiset sähköturvallisuusvaatimukset jännitealuerajoja soveltamatta". Lisämääreen tarkoituksena on tarkentaa, että radiolaitteen

Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications Regulatory Authority

Itämerenkatu 3 A
PL 313
00181 Helsinki
Puhelin 0295 390 100
www.viestintävirasto.fi

Östersjögatan 3A
PB 313, FI-00181
Helsingfors, Finland
Telefon +358 295 390 100
www.kommunikationsverket.fi

Itämerenkatu 3A
P.O. Box 313, FI-00181
Helsinki, Finland
Telephone +358 295 390 10
www.ficora.fi

on täytettävä sähköturvallisuusvaatimukset riippumatta siitä, millä jännitealueella se toimii.

Ehdotetun 253 b §:n (Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet) kohdan 3 tulisi kuulua "varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan 253 §:n 10–13 kohdassa tarkoitetut ohjeet, tiedot ja asiakirjat". 253 c §:n (Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet) 3 kohdassa tulisi vastaavasti viitata 253 §:n 2 ja 9-13 kohtiin.

Hallituksen esityksessä 253 §:n luetteloa on lausuntokierroksen jälkeen täydennetty, ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta koskeva vaatimus on siirtynyt 253 §:n kohdaksi 13. Tämä tulee huomioida jäljempänä 253 b ja c §:ssä. Radiolaitteen mukana ostajalle on aina annettava vaatimustenmukaisuusvakuutus, joten tämä on kaikkien jakeluketjussa toimivien oleellinen velvollisuus.

Tv- ja radiotoiminnan ohjelmistotoimilupasäännökset

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tv- ja radiotoiminnan ohjelmistotoimiluvan muuttamista, peruuttamista ja luopumista koskevia pykäliä muutettaviksi siten, että tehostetaan ohjelmistotoimilupiin liittyvää päätöksentekomenettelyä ja selkeytetään Viestintäviraston toimivaltaa toimilupaviranomaisena.

Viestintävirasto kannattaa ehdotettuja muutoksia. Viestintävirasto kuitenkin huomauttaa ilmeisestä tekstinkäsittelyvirheestä, jonka vuoksi hallituksen esityksen lyhytaikaista ohjelmistolupaa koskevan 28 §:n 2 momentin toisen lauseen sivulauseesta puuttuu sanoja joka-sanan jälkeen. Lisäksi hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan 28 §:n 2 momentin ja 40 §:n 5 momentin on tarkoitus olla samansisältöisiä ns. ketjutuskiellosta poikkeamisen osalta. Näiden syiden vuoksi Viestintävirasto esittää, että 28 §:ään lisätään puuttuvat sanat ja samalla mainittujen lainkohtien sanamuodot yhtenäistetään. Yhtenäinen sanamuoto voisi olla 40 §:n 5 momentin mukainen: "[--] joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä". Vaihtoehtoisesti sanamuoto voisi olla molempien säännösten yksityiskohtaisen perusteluiden perusteella: "[--] joka ei ole päivittäistä tai ei ole muuten jatkuvaa tai säännöllistä".

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi radioviestinnän luottamuksellisuutta koskevan sääntelyä siten, että oikeutta käsitellä ja hyödyntää radioviestinnän anonymisoituja välitystietoja laajennettaisiin nykyisestä. Sääntely on tarkoitus toteuttaa rajattuna kokeiluna. Kokeilun tarkoituksena on mahdollistaa uudenlaista, radioviestinnän anonymisoitujen välitystietojen käsittelyyn perustuvaa liiketoimintaa.

Viestintävirasto kannattaa luottamuksellisuutta koskevien säännösten laajentamista ehdotetulla tavalla. Säännöksen tarpeellisuutta tukee myös Viestintävirastolle tulleet yhteydenotot, jois-

sa on kiinnitetty huomiota rajoituksiin hyödyntää radioviestinnän välitystietoja liiketoiminnallisiin tarkoituksiin.

Julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevat säännökset

Satelliittipalveluista ei tällä hetkellä ole nimenomaisia viranomaisen tehtäviä ja toimivaltaa koskevia kansallisia säännöksiä. Viestintäviraston näkemyksen mukaan asiasta on tärkeää säätää kansallisessa lainsäädännössä, jotta mahdollistetaan Viestintäviraston toimivalta toimia kansallisena PRS-viranomaisena sekä tehdä tarkastuksia ja antaa tarvittavia hallinnollisia ja teknisiä määräyksiä. Tämä on tarpeen, jotta kansallinen julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskeva hallintomalli ja itse palvelu saadaan Suomessa toimimaan. Uudella sääntelyllä mahdollistetaan myös satelliittipalveluteknologian valmistus, vienti ja käyttö.

Viestintävirasto kannattaa julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevien säännösten sisällyttämistä tietoyhteiskuntakaareen hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetuin tavoin.

Verkkoneutraliteettia koskevat säännökset

Hallituksen esityksen mukaan kumottaisiin verkon neutraliteettia koskevan asetuksen (EU) 2015/2120 kanssa päällekkäiset kansalliset verkkoneutraliteetin turvaamiseen liittyvät säännökset ja varmistettaisiin, että Viestintävirastolla on mahdollisuus valvoa asetuksen noudattamista Suomessa.

Viestintävirasto kannattaa ehdotettuja muutoksia. Määräyksenantovaltuuksien nimenomainen ulottaminen asetuksessa säänneltyihin asioihin tekisi asetuksen valvonnasta ja asetuksen edellyttämästä sääntelystä joustavaa ja sidosryhmien kannalta ennakoitavaa. Lisäksi ehdotettu määräyksenantovaltuus mahdollistaisi olemassa olevilla määräyksillä teleyrityksille asetettujen velvoitteiden hyödyntämisen ja kehittämisen asetuksen valvontaan sopiviksi, jolloin tarve uusille nimenomaan asetuksen valvontaa varten annettaville määräyksille pienenee.

Viestintävirasto pitää verkkoneutraliteettia koskevia kansallisen lainsäädännön kumoamis- ja muutostarpeita kokonaisuudessaan oikeina ja perusteltuina.

Estopalveluita koskeva määräyksenantovaltuus

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tietoyhteiskuntakaaren 135 §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että Viestintävirastolla on mahdollisuus antaa määräyksiä niistä estopalveluista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava. Voimassa olevan TYK 135 §:n 2 momentin mukaan Viestintävirasto voi antaa määräyksiä "lähtevän liikenteen estoluokista".

Viestintävirasto pitää estopalveluja koskevan määräyksenantovaltuutuksen päivittämistä hallituksen esityksen mukaisesti perusteltuna. Säännös nykyisessä muodossaan ja sen nojalla annettu estoluokkamääräys (35 Q/2014 M) soveltuvat huonosti

esimerkiksi tilanteisiin, joissa matkapuhelimen avulla internetissä tehtyjä ostoksia maksetaan matkapuhelinliittymän laskulla. Määräyksenantovaltuutuksen rajaaminen koskemaan "estopalveluita" mahdollistaisi viraston antaman estoluokkamääräyksen päivittämisen tämän päivän ja tulevaisuuden palveluihin ja tarpeisiin sopivaksi teknologianeutraaliuden periaatteen mukaisesti.

Määräyksenantovaltuutuksen päivittämisen myötä sääntelyä voitaisiin päivittää siten, että sen soveltaminen olisi myös entistä yhdenmukaisempaa ja ennakoitavampaa palveluntarjoajien ja asiakkaiden näkökulmasta. Määräyksen päivittämisellä voidaan lisäksi parantaa tilaajien oikeusturvaa väärinkäytöstilanteissa.

Voimaantulosäännökset

Hallituksen esityksen mukaan verkkoneutraliteettiin ja verkkovierailuun liittyvät säännökset ovat tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian eduskunnan päätöksen jälkeen. Muilta osin laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 13 päivästä kesäkuuta 2016 alkaen.

Viestintävirasto kannattaa esitettyä voimaantuloaikataulua. Viestintäviraston valvontatehtävien toteuttamiseksi tarvittavat muutokset tulisivat olla voimassa mahdollisimman pian. Verkkoneutraliteettia ja verkkovierailua koskeva asetus tulee sovellettavaksi 30 päivästä huhtikuuta 2016 alkaen. Radiolaitedirektiiviä tulee soveltaa EU:n jäsenmaissa 13 päivästä kesäkuuta 2016 alkaen. Myös suomalaisten radiolaitevalmistajien, arviointilaitosten ja jakeluketjussa toimivien yritysten kannalta on tärkeää, että ne voivat harjoittaa toimintaansa muissa jäsenmaissa toimivien yritysten kanssa yhdenmukaisin edellytyksin.

Jarkko Saarimäki
Johtaja